

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. junija 2015

Povzetek

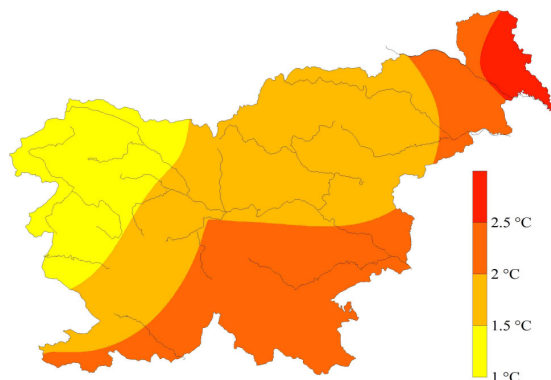
Sprva še izredno visoke temperature zraka ter močnejši veter sta močno vplivala na zelo visoke vrednosti izhlapevanja vode iz tal in rastlin. V sredini dekade so se, ob prehodu hladne fronte, temperature zraka občutno znižale. Padavine so bile predvsem lokalnega značaja, stanje vodne oskrbe kmetijskih rastlin so nekoliko izboljšale na Goriškem in v Vipavski dolini. Vegetacijska vodna bilanca na Obali je do 20. junija še vedno vztrajala v zelo suhem območju. Drugod trenutno ni bilo večjih težav s sušo. Ohladitev je vplivala na upočasnitev prezgodnjega dozorevanja žit.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Vroči dnevi prve junijske dekade so se nadaljevali v začetek druge, ko so najvišje dnevne temperature zraka še dosegale več kot 30 °C. V sredini dekade pa se je ob prehodu hladne fronte občutno ohladilo. Dnevne temperature zraka so bile v prvi polovici dekade še visoko nad dolgoletnim povprečjem, ob koncu dekade pa so se spustile pod običajne vrednosti. Dekadne temperature zraka so bile povsod po državi nadpovprečne, na severozahodu za vsaj 1 °C nad povprečjem, odklon se je povečeval proti jugu in vzhodu, kjer je bilo topleje za 2 °C, v večjem delu Prekmurja tudi za 2,5 °C. Po daljšem suhem in zelo vročem obdobju se je z 11. junijem začelo obdobje nestanovitnega vremena. Padavine, krajevne plohe in nevihte, so bile izrazito lokalnega značaja. Na Dolenjskem in v Prekmurju je bilo dežja le za vzorec, na kar kaže tudi delež padavin, ki je bil tam nižji od 50 %. Z izjemo Vipavske in Soške doline, visokogorja in večjega dela sredogorja na zahodu ter mariborskega in ptujskega območja je bilo dežja tudi manj kot običajno, večinoma do 40 mm. Na nižje ležečih postajah so največ dežja zabeležili v Biljah (84,3 mm), Novi Gorici (71,5 mm), na Ptujju (59,6 mm), v Ratečah (58,8 mm), Mariboru (57,1 mm) in Ilirski Bistrici (51,8 mm). Težave so povzročale predvsem nevihte z močnim vetrom in razelektritvami. Ob koncu dekade je na Primorskem zapihala tudi burja. Sončnega obsevanja je bilo občutno manj kot v prvi junijski dekadi, z izjemo skrajnega severovzhoda, so bile vrednosti pod običajnimi. V povprečju je sonce dnevno sijalo od 6 do 7,5 ure, na skrajnem severozahodu okrog 4,6 ure, na Obali pa več, skoraj 9 ur dnevno.

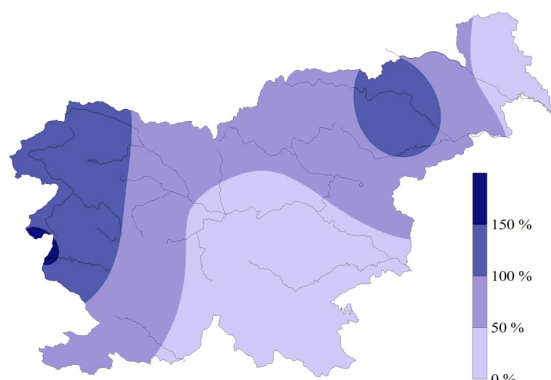
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T , °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	20,2	30,6	11,7
Portorož let.	22,0	31,3	13,7
Ljubljana	19,9	32,2	10,0
Novo mesto	19,9	31,5	8,7
Celje	19,2	30,2	6,7
Maribor let.	19,4	30,6	9,1
Murska Sobota	20,3	31,7	8,0
Rateče	14,8	27,0	3,9
Slovenj Gradec	17,8	29,8	5,4

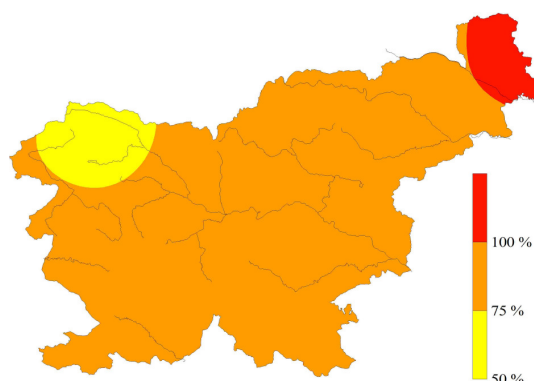
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	84,3	4	6
Portorož let.	20,8	6	4
Ljubljana	20,7	6	4
Novo mesto	8,1	6	4
Celje	28,7	5	5
Maribor let.	57,1	6	4
Murska Sobota	10,7	6	4
Rateče	58,8	4	6
Slovenj Gradec	35,1	6	4

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	75,1	13,0
Portorož let.	89,0	14,6
Ljubljana	69,2	12,8
Novo mesto	59,3	11,3
Celje	62,2	13,1
Maribor let.	64,6	13,7
Murska Sobota	76,5	14,1
Rateče	46,4	8,8
Slovenj Gradec	64,2	13,2

TEMPERATURA TAL

Povprečne temperature tal so se na globini 5 in 10 cm gibale od 20 do 23 °C, v Prekmurju, Vipavski dolini, Dolenjskem in na Obali od 24 do 25,5 °C. V najbolj vročih dneh, ko se je temperatura zraka povzpela nad 30 °C, so najvišje dnevne temperature tal tudi presegle 30 °C. Odstopanja od dolgoletnega povprečja so bila večinoma pozitivna, tla so bila hladnejša kot običajno v Osrednji Sloveniji, na Koroškem, celjskem ter v Vipavski dolini. Največje pozitivno odstopanje pa je bilo zabeleženo v Novem mestu, kjer so bila tla toplejša za kar 3,2 °C na globini 5 cm ter 2,5 °C na 10 cm.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

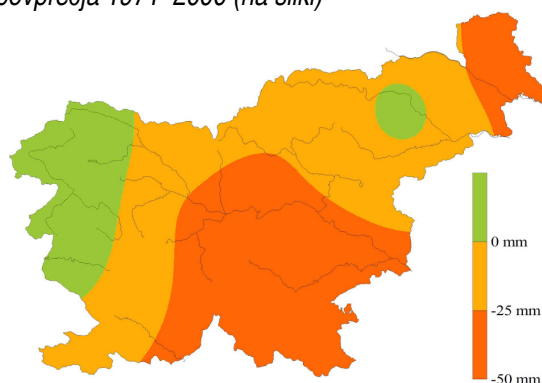
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	24,5	-1,2	17,8	34,7	24,7	-0,8	18,2	32,3
Portorož let.	25,0	0,4	18,5	32,9	24,9	0,6	19,8	29,4
Ljubljana	22,3	-0,6	14,4	31,6	22,4	0,1	16,0	28,2
Novo mesto	25,4	3,2	20,7	30,9	24,4	2,5	20,8	27,2
Celje	21,7	-0,7	15,9	28,8	21,6	-0,2	16,8	26,3
Maribor let.	22,8	0,4	15,3	31,0	22,5	0,6	16,2	27,9
Murska Sobota	23,9	1,6	16,2	32,8	23,6	1,4	16,3	30,8
Slovenj Gradec	20,8	-0,4	15,1	25,0	20,7	-0,3	15,7	24,3

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Dekadna meteorološka vodna bilanca na izbranih postajah je bila pozitivna v Biljah, 39,8 mm, v Mariboru, 12,8 mm ter v Ratečah, 28,0 mm. Drugod je bilo, kljub večjemu številu lokalnih neviht in nalivov, izhlapevanje večje od količine padavin. Predvsem v prvi polovici dekadne je dnevno izhlapevanje večkrat preseglo mejo 5 mm. Na Dolenjskem, v Prekmurju ter v Osrednji Sloveniji, kjer je bilo padavin najmanj, je bilo tudi odstopanje vodne bilance največje, do 50 mm pod običajnimi vrednostmi.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	39,8	44,5	5
Portorož let.	-32,5	53,3	6
Ljubljana	-20,8	41,5	3
Novo mesto	-28,8	36,9	2
Celje	-10,3	39,0	3
Maribor let.	12,8	44,3	4
Murska Sobota	-37,5	48,2	4
Rateče	28,0	30,8	0
Slovenj Gradec	-4,2	39,3	4

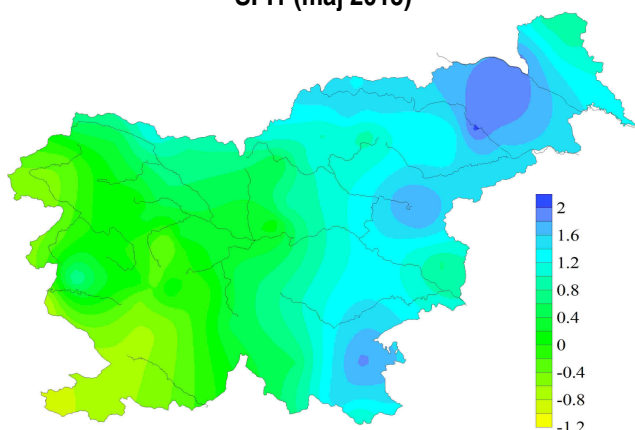
IZGLEDI ZA SUŠO

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

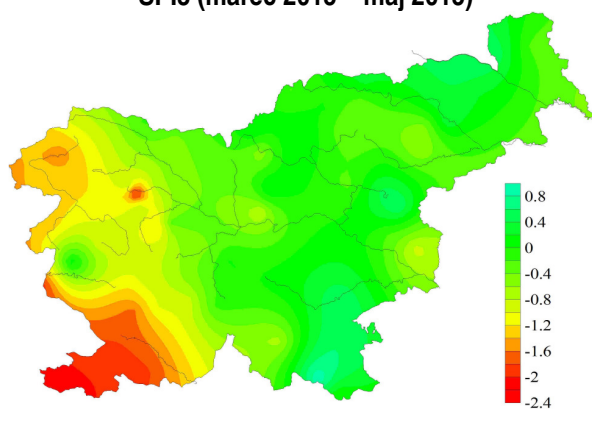
Majske vrednosti SPI kažejo normalno stanje v večjem delu osrednje in zahodne Slovenije, bolj suho je bilo le v delu od Vipavske doline proti jugu do Obale. Mokro stanje pa je bilo po SPI zaznано v večjem delu vzhodne Slovenije.

Trimesečni SPI pa v večjem delu vzhodne in osrednje Slovenije ter na Gorenjskem kaže normalno stanje, medtem ko so na Primorskem vrednosti umeščene od suhega stanja, v severnejših delih ter na Notranjskem, do ekstremno suhega stanja na Obali.

SPI1 (maj 2015)

SPI3 (marec 2015 – maj 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Po dežju v drugi junijski dekadi se je meteorološka vodna bilanca kmetijskih tal predvsem na novogoriškem in v Vipavski dolini, kjer so bile razmere že kritične, ter na mariborskem in ptujskem občutno popravila, vendar pa je še vedno vztrajala v suhem območju (obdobje od 1. aprila do 20. junija). V zelo sušnem območju je bila vegetacijska meteorološka vodna bilanca še vedno na Obali, kjer je bilo padavin v juniju le za vzorec, vegetacijski vodni primanjkljaj se je povečal na 263 mm.

Trenutno v večjem delu Slovenije ozimni ječmen prehaja iz voščene v polno zrelost, pšenica pa v mlečno zrelost. V obdobju dozorevanja posevki potrebujejo suho in toplo vreme. Koruzni posevki so, v odvisnosti od časa setve in lokacije, v različnih fazah razvoja listov. Ohladitev je nekoliko vplivala na upočasnitev prezgodnjega dozorevanja žit. Povsod tam, kjer je deževalo, je rahlo ozelenilo travno rušo in popravilo stanje kmetijskih rastlin. Brez dodajanja vode pa na Obali ne gre pri zelenjadnicah, nekaterih poljščinah in trajnih nasadih.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 23. 6. 2015

SLOVENIJA	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi	plohe	dež			
Tmax [°C]	20	19	25	26	28
Tmin [°C]	16	11	10	13	14
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	7 .. 18	0	0	< 7

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/> pod povezavami *Vreme podrobneje / Modelska napoved / Verjetnostna napoved - 10 dni*